

Pavliuk P.P.

Kiev T.G. Shevchenko National University

A RECONCILIATION AGREEMENT BETWEEN THE VICTIM AND THE SUSPECT OR ACCUSED

Summary

The main idea of this article is a detailed learning of an institute of criminal procedural law «A reconciliation agreement between the victim and the suspect or accused». There's analyzed the current legislation regulating this sphere of relations in the article. I show different points of view of scientists about regulation of this institute. There's analyzed the positive experience of Kazakhstan in this regard too. I think it might be useful to further optimize of using this institute in Ukraine.

Keywords: agreement, reconciliation, victim, suspect, accused, mediation.

УДК 347.775

ЗАХИСТ КОМЕРЦІЙНОЇ ТАЄМНИЦІ

Пасенко О.А.

Інститут права імені Князя Володимира Великого
Міжрегіональної Академії управління персоналом,
Обухівський районний суд Київської області

У статті досліджено проблематику захисту комерційної таємниці. Проаналізовано поняття захисту комерційної таємниці. Визначено законодавчі акти, якими регулюється захист комерційної таємниці. Проаналізовано різні види відповідальності за порушення прав захисту комерційної таємниці. Зроблені висновки над виконаною роботою.

Ключові слова: комерційна таємниця, захист, адміністративно-правова відповідальність, кримінальна відповідальність, законодавство України.

Постановка проблеми. Успіх будь-якої комерційної діяльності багато в чому залежить від грамотного поводження з інформаційними потоками. В умовах ринкової економіки інформація є товаром, та її отримання, зберігання, передача та використання підкоряються законам товарно-грошових відносин. При формуванні спільного економічного простору перед підприємствами особливо гостро постає завдання збереження комерційної таємниці. Можна сказати точно: в період становлення ринку недобросовісна конкуренція являє собою серйозну загрозу цього процесу. Стало майже масовим процесом запозичення інтелектуальної й промислової власності (методик, програм, знання та технології) працівниками підприємств. До цього слід додати цілеспрямовані дії по переманюванню або підкупу робітників та службовців підприємств конкурента, щоб заволодіти секретами їх комерційної і виробничої діяльності.

Проблеми інформації й інформаційних ресурсів не є новими для української юридичної науки. Цими проблемами займалися І. Л. Бачило, А. Гуз, Н. Іваницька, А. І. Марущак, А. О. Сляднева, і інші.

Питанням захисту комерційної таємниці в даний час приділяється все більше уваги. Статистика свідчить про значне зростання за останні роки економічних злочинів, у тому числі, пов'язаних з незаконним одержанням та обігом інформації, складової комерційну таємницю. Та це не дивно – отримання незначної інформації про конкурента може заощадити фірмі величезні кошти, що є досить сильним стимулом для порушення законів, що регулюють відносини в галузі інформації. Забезпечення схоронності інформації про діяльність компанії є умовою її виживання в ринковому конкурентному

середовищі. Про необхідність створення надійного механізму захисту комерційної таємниці говорить та той факт, що в розвинених країнах комерційні компанії, за даними експертів, виділяють на боротьбу з економічним шпигунством до 20 відсотків одержуваної чистого прибутку.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Цивільний кодекс України ст. 505, Кримінальний кодекс України, ст. 231, 232, Кодекс України про адміністративні правопорушення ст. 1635, ст. 1636, а також Закон України «Про захист від недобросовісної конкуренції»

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми: суть проблеми стосовно штрафів необхідно зауважити, що 8 лютого 1999 року Верховна Рада України прийняла Закон, яким внесені зміни в законодавчі акти України, що стосуються застосування кримінальних покарань у вигляді штрафу. Тепер залежно від ступеня громадської небезпеки здійсненого злочину з врахуванням майнового стану винуватця штраф може становити до 400 мінімальних зарплат, за корисливі злочини – до 1000 мінімальних зарплат. Таким чином, законодавство України гарантує правовий захист комерційної таємниці. Розглядаючи питання про відповідальність за порушення умов збереження комерційної таємниці слід зазначити, що, як правило, як міру покарання призначають позбавлення волі або штраф, а також звільнення і зобов'язання відшкодувати збитки.

Мета статті – дослідити правові аспекти захисту комерційної таємниці.

Виклад основного матеріалу. З правової точки зору комерційна таємниця – це засіб захисту від недобросовісної конкуренції в межах реалізації права інтелектуальної власності. Дане загальнови-

нане у світі визначення впливає також зі змісту пункту VIII статті 2 Конвенції 1967 року, що затверджувала Всесвітню організацію інтелектуальної власності.

Розглядаючи питання щодо відповідальності за порушення умов збереження комерційної таємниці, варто зазначити, що, звичайно, в якості міри покарання призначається позбавлення волі чи штраф, а також звільнення та зобов'язання відшкодувати збитки.

При цьому розмір покарання в різноманітних державах неоднаковий та часом істотно відрізняються. Наприклад, в Австралії за розголос комерційної таємниці працівниками фірм Законом про недобросовісну конкуренцію передбачається позбавлення волі до 3-х місяців або штраф розміром до 180 денних ставок. Згідно ж з Цивільним кодексом Франції винні у даному правопорушенні можуть бути засуджені до позбавлення волі від трьох місяців до двох років, та до грошового штрафу до 8 тис. франків. А за кваліфікований склад злочину, а саме передання комерційної таємниці іноземцям, може бути позбавлення волі від двох до десяти років. [3]

Найбільшу увагу дослідженням форм захисту комерційної таємниці приділив А. П. Сергеев, який зазначає, що захист прав на комерційну таємницю відбувається майже в одній – юрисдикційній формі, суть котрої полягає у зверненні за допомогою до компетентних державних органів. Самозахист порушеного права, за умов, що він не перетворюється в самоуправство, у розглянутій сфері зводять до можливої самостійної нейтралізації та виводу з ладу технічних засобів, що незаконно впроваджені третіми особами з метою отримати інформацію, а також прийняття оперативних заходів з дезінформації осіб, що незаконно отримали секретні відомості, з ціллю запобігти можливому збитку від їх розголосу. При самозахисті можуть, мабуть, бути застосовані також деякі санкції щодо контрагентів за господарськими договорами і найманих робітників, які порушують зобов'язання про нерозголос конфіденційної інформації. На думку вченого, основна форма захисту прав на комерційну таємницю – це юрисдикційна процедура, що, в свою чергу, поділяється на судовий та адміністративний порядки. Загальновизнаного вживання набирає судовий порядок захисту, який передбачає звернення з позовом щодо захисту порушених прав до суду. Позаяк питання стосовно комерційної таємниці природно пов'язане з підприємництвом, дані позови переважно припадають до підвідомчості господарських судів. У тому випадку, коли в якості відповідача виступає працівник, який надав розголосу комерційній таємниці всупереч трудовій угоді (контракту), справу розглядає суд загальної юрисдикції.

Правовий захист інформації, яка містить комерційну таємницю, відбувається за допомогою закріплення у нормативних й установчих документах прав та обов'язків належних суб'єктів з порядку захисту даних з обмеженим доступом.

Державою забезпечується захист комерційної таємниці суб'єкта господарювання відповідно вимогам Господарського кодексу [2] інших законів. З метою забезпечити законні права фізичних і юридичних осіб на власність, використання і розпорядження інформації, що являє комерційну таємницю, чинним законодавством України передбачається адміністративна, цивільна або кримінальна відповідальність при порушенні цих прав.

Порушеннями вважають:

– необґрунтовану відмову від надання відповідної інформації;

– надання тої інформації, яка не відповідає дійсності;

– навмисне приховування інформації;

– розголос державної чи іншої таємниці, яка охороняється законом, особою, що повинна оберігати дану таємницю;

– порушення правил збереження інформації.

Загальноприйнятий є той факт, що захист порушених суб'єктивних прав на комерційну таємницю можна здійснювати в юрисдикційній і не юрисдикційній формах захисту. Юрисдикційною формою захисту є діяльність вповноважених державних органів з питань захисту порушених чи спірних суб'єктивних прав. Сутність даної форми є в тому, що підприємство, чиє право на комерційну таємницю порушено, звернеться по захист до державних чи інших компетентних органів. Основні положення щодо захисту інформаційних ресурсів комерційної таємниці, на які в першу чергу повинні звертати увагу підприємства в процесі створення системи захисту комерційної таємниці, містить Конституція України та законодавчі акти України, які стосуються захисту звичайної інформації та інформації з обмеженим доступом, оскільки інформаційні ресурси комерційної таємниці є різновидом та особливою формою існування інформації.

3-поміж законів України першочергове значення має закон України «Про інформацію» [9], який є системоутворюючим законом в інформаційній сфері. Даний закон, разом з Цивільним кодексом України (стаття 505), визначає зміст поняття «комерційної таємниці», а також деякі питання пов'язані з обігом комерційної таємниці.

Відповідно до статті 30 Закону України «Про інформацію» комерційна таємниця є інформацією з обмеженим доступом. Відповідно до ч. 1 статті 28 Закону України «Про інформацію» режимом доступу до інформації є передбачений правовими нормами порядок одержання, використання, поширення та зберігання інформації. Користуючись правом, закріпленим у ч. 5 статті 30 Закону України «Про інформацію» підприємство у своїх нормативних документах визначає порядок отримання, використання, поширення та зберігання комерційної таємниці й відповідно режим інформаційних ресурсів комерційної таємниці підприємства.

Частина 6 статті 38 Закону України «Про інформацію» передбачає, що інформація, створена організаціями (юридичними особами) або придбана ними іншим законним способом, є власністю цих організацій. Поряд із цим, відповідно до статті 420 Цивільного кодексу України, статті 155 Господарського кодексу України комерційна таємниця віднесена до об'єктів права інтелектуальної власності. Тобто комерційна таємниця підприємства є об'єктом його інтелектуальної власності. З вищесказаного випливає, що законодавець надає підприємству можливість здійснювати правовий, організаційний та технічний захист комерційної таємниці як об'єкта інтелектуальної власності, а не тільки як інформації з обмеженим доступом. Законодавством України передбачена кримінальна, адміністративна, цивільно-правова і інша відповідальність не лише за розголошення, а й за незаконне збирання з метою використання або використання відомостей, що становлять комерційну таємницю.

Відповідно до ч. 2 статті 155 Цивільного кодексу України [10] на об'єкти інтелектуальної власності (в тому числі та на комерційну таємницю) поширюються загальні умови захисту прав інтелектуальної власності, визначені у Цивільному кодексі України. Стаття 432 Цивільного кодексу України встанов-

лює, що кожна особа має право звернутися до суду за захистом свого права інтелектуальної власності відповідно до статті 16 Цивільного кодексу України. Однак в статті 432 Цивільного кодексу України закріплює специфічні, прийнятні лише щодо об'єктів права інтелектуальної власності способи захисту, які реалізуються в судовому порядку, такі як застосування негайних заходів щодо запобігання порушенню права інтелектуальної власності і збереження відповідних доказів, зупинення пропуску через митний кордон України товарів, імпорт або експорт яких здійснюється з порушенням права інтелектуальної власності; вилучення з цивільного обороту товарів, виготовлених чи введених у цивільний оборот з порушенням права інтелектуальної власності; вилучення з цивільного обороту матеріалів і знарядь, які використовувалися переважно для виготовлення товарів з порушенням права інтелектуальної власності; застосування разового грошового стягнення замість відшкодування збитків за неправомірне використання об'єкта права інтелектуальної власності.

Використання цивільно-правового захисту права на комерційну таємницю передбачає звернення з позовом про порушення прав до суду. Оскільки питання про комерційну таємницю безпосередньо пов'язане з підприємницькою діяльністю, зазначені позови в основному відносять до компетенції господарських судів. Якщо в ролі відповідача виступає працівник, який розголосив комерційну таємницю всупереч трудовому договору, справу розглядає суд загальної юрисдикції.

Характер порушеного права та суть самого порушення ставлять природні межі можливому вибору. Якщо порушення права на комерційну таємницю завдає її власникові збитки, то особа, що незаконним способом одержала таємну інформацію, повинна ці збитки відшкодувати. Такий самий обов'язок покладають на працівників, які розголовили комерційну таємницю, й на контрагентів, які викрали цивільно-правовий договір та пов'язані зобов'язанням не розголошувати конфіденційну інформацію. Збитки мають бути відшкодовані в повному обсязі: компенсації підлягають як реальна шкода, так і упущена вигода.

Комерційна таємниця підлягає захисту також господарським законодавством. Згідно статті 155 Господарського Кодексу України [2] комерційна таємниця є одним з об'єктів інтелектуальної власності у сфері господарювання. Умови її охороноздатності аналогічні умовам, зазначеним ЦК України. У відповідності зі статтею 162 ГК України суб'єкт господарювання, що є володільцем технічної, організаційної або іншої комерційної інформації, має право на захист від незаконного використання цієї інформації третіми особами, за умов, що ця інформація має комерційну цінність у зв'язку з тим, що вона невідома третім особам та до неї немає вільного доступу інших осіб на законних підставах, а володільць інформації вживає належних заходів до охорони її конфіденційності. Відмітимо, що до відносин, пов'язаних з комерційною таємницею не врегульованих ГК України, застосовуються відповідні положення ЦК України та інших Законів.

Частина 4 статті 25 Господарського кодексу України встановлює, що держава забезпечує захист комерційної таємниці суб'єктів господарювання відповідно до вимог цього Кодексу і інших законів. Стаття 36 ГК надає поняття комерційної таємниці і визначає неправомірне збирання, розголосу використання відомостей, що є комерційною таємницею; стаття 162 ГК визначає правомочності

суб'єктів господарювання щодо комерційної таємниці. Крім того, згідно з ч. 3 статті 60 ГК України мають бути опубліковані відомості про ліквідацію суб'єкта господарювання. Кодекс України про адміністративні правопорушення [4] та Кримінальний кодекс України [6] містять положення щодо адміністративної та кримінальної відповідальності за порушення законодавства про комерційну таємницю.

Зокрема, Кодекс України про адміністративні правопорушення передбачає покарання за недобросовісну конкуренцію. Стаття 164-3. «Недобросовісна конкуренція» цього Кодексу говорить, що отримання, використання, розголосу комерційної таємниці, а також конфіденційної інформації з метою заподіяння шкоди діловій репутації чи майну іншого підприємця тягне за собою накладення штрафу від дев'яти до вісімнадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Особливості адміністративно-правового захисту комерційної таємниці полягають у тому, що цей спосіб захисту комерційної таємниці здійснюється через інститут боротьби з недобросовісною конкуренцією. Так, Закон України «Про захист від недобросовісної конкуренції» встановлює, що неправомірним збиранням комерційної таємниці вважається добування протиправним способом відомостей, що відповідно до законодавства України становлять комерційну таємницю, якщо це завдало чи могло завдати шкоди господарюючому суб'єкту. Варто зазначити, що справи про адміністративні правопорушення розглядають судді районних, районних у місті, міських чи міськрайонних судів на підставі протоколів, які складають та передають до суду уповноважені на те посадові особи органів Антимонопольного комітету України. Практика адміністративного судочинства свідчить, що початком виникнення правопорушення у сфері комерційної таємниці є її одержання від носія. На думку М. Галянтича насамперед необхідно визначити суть одержаних відомостей щодо таємниці та комерційності, які, між іншим, не завжди можуть співпадати та становити предмет охорони комерційної таємниці.

Кримінальним кодексом України теж передбачено низку карних заходів за порушення комерційної таємниці, зокрема за незаконне збирання з метою використання відомостей, що становлять комерційну чи банківську таємницю. Так, умисні дії, спрямовані на отримання відомостей, що становлять комерційну чи банківську таємницю, з метою розголосу або іншого використання цих відомостей, а також незаконне використання таких відомостей, якщо це спричинило істотну шкоду суб'єкту господарської діяльності, караються штрафом від двохсот до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян чи обмеженням волі на строк до п'яти років, чи позбавленням волі на строк до 3-х років (стаття 231 «Незаконне збирання з метою використання чи використання відомостей, що становлять комерційну чи банківську таємницю» Кримінального кодексу України). [5]

Умисне розголосу комерційної чи банківської таємниці без згоди її власника особою, якій ця таємниця відома у зв'язку з професійною чи службовою діяльністю, якщо воно вчинене з корисливих або інших особистих мотивів та завдало істотної шкоди суб'єкту господарської діяльності, карається штрафом від двохсот до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до 3-х років, чи виправними роботами на строк до двох років, чи позбавленням волі на той самий строк (стаття 232 «Розголошення

комерційної чи банківської таємниці» Кримінального кодексу України).

Кримінальним кодексом України (розділ XVI «Злочини у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем і комп'ютерних мереж та мереж електров'язку» Кримінального кодексу України) передбачені заходи щодо захисту суб'єктів господарювання від підприємницького шпигунства через проникнення в комп'ютерні системи, а також передбачено відповідне покарання за це. Так, у статті 361. «Несанкціоноване втручання в роботу електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж або мереж електров'язку» зазначено, що [1]:

– несанкціоноване втручання в роботу електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж або мереж електров'язку, що призвело до витоку, втрати, підробки, блокування інформації, спотворення процесу обробки інформації чи до порушення встановленого порядку її маршрутизації, карається штрафом від шестисот до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян чи обмеженням волі на строк від двох до п'яти років, або позбавленням волі на строк до 3-х років, з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до двох років чи без такого і з конфіскацією програмних та технічних засобів, за допомогою яких було вчинено несанкціоноване втручання, які є власністю винної особи;

– ті самі дії, вчинені повторно чи за попередньою змовою групою осіб, чи якщо вони заподіяли значну шкоду, караються позбавленням волі на строк від 3-х до шести років з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до 3-х років і з конфіскацією програмних та технічних засобів, за допомогою яких було вчинено несанкціоноване втручання, які є власністю винної особи.

У статті 23 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника чи визнання його

банкрутом» вказано, що з дня прийняття господарським судом ухвали про визнання боржника банкрутом та відкриття ліквідаційної процедури відомості про фінансове становище банкрута перестають бути конфіденційними або становити комерційну таємницю [3].

Висновки і пропозиції. Отже, законодавство України, визначаючи загальні засади правового захисту інформаційних ресурсів комерційної таємниці, надає досить широкую можливість також забезпечувати правовий захист інформаційних ресурсів комерційної таємниці всередині будь-якого підприємства самим підприємством. Та керівництву підприємства необхідно самостійно розробляти внутрішню правову базу захисту комерційної таємниці.

Конституція України у ч. 5 статті 55 проголошує право кожного будь-якими не забороненими законом засобами захищати свої права та свободи від порушень та протиправних посягань. Зміст ч. 6 статті 38 Закону України «Про інформацію» передбачає, що інформація, створена організаціями (юридичними особами) чи придбана ними іншим законним способом, є власністю цих організацій. Разом з тим відповідно до статті 420 Цивільного кодексу України, стаття 155 Господарського кодексу України і статті 39 Угоди щодо торговельних аспектів прав на інтелектуальну власність (TRIPS), комерційна таємниця віднесена до об'єктів права інтелектуальної власності. Тобто комерційна таємниця підприємства є об'єктом його інтелектуальної власності. З вищесказаного випливає, що законодавець надає підприємству можливість здійснювати правовий, організаційний і технічний захист комерційної таємниці як об'єкта інтелектуальної власності, а не тільки як інформації з обмеженим доступом.

Законодавством України передбачена кримінальна, адміністративна, цивільно-правова і інша відповідальність не лише за розголошення, а й за незаконне збирання з метою використання або використання відомостей, що становлять комерційну таємницю.

Список літератури:

1. Андрощук Г.А. Экономическая безопасность предприятия: защита коммерческой тайны / Г.А. Андрощук, П. Крайнев. – К.: Ін Юре, 2000. – 398 с.
2. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18-22. – С. 144.
3. Іваницька Н. Захист комерційної таємниці в трудових правовідносинах / Н. Іваницька // Бизнес и безопасность. – К., № 6/2005. – С. 12-14.
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 року № 8073-X // Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1984. – додаток до № 51. – С. 1122.
5. Котляр Д. Правова природа і підходи до регулювання комерційної таємниці / Д. Котляр. – Часопис «Парламент». – 2007. – № 3.
6. Кримінальний кодекс України від 05 квітня 2001 року № 2341-III // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2001. – № 25-26. – С. 131.
7. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11 січня 2001 року № 2210-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 12. – С. 64.
8. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України № 236/96-ВР від 07.06.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 36. – С. 164.
9. Про інформацію: Закон України від 2 жовтня 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48. – С. 650.
10. Цивільний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40-44. – С. 356.

Паенко О.А.

Институт права имени Князя Владимира Великого
Межрегиональной Академии управления персоналом,
Обуховский районный суд Киевской области

ЗАЩИТА КОММЕРЧЕСКОЙ ТАЙНЫ**Аннотация**

В статье исследованы проблематику защиты коммерческой тайны. Проанализировано понятие защиты коммерческой тайны. Определены законодательные акты, которыми регулируется защита коммерческой тайны. Проанализированы различные виды ответственности за нарушение прав защиты коммерческой тайны. Сделанные выводы над выполненной работой.

Ключевые слова: коммерческая тайна, защита, административно-правовая ответственность, уголовная ответственность, законодательство Украины.

Paenko O.A.

Institute of Law of the Prince Volodymyra Velykogo
Interregional Academy of Personnel Management,
Obukhov District Court of Kyiv Region

PROTECTION OF COMMERCIAL SECRETS**Summary**

The article deals with the problems of the protection of trade secrets. Analyzed the concept of protection of trade secrets. Defined legislative acts governing the protection of trade secrets. Analyzed various types of liability for violation of the protection of trade secrets. The conclusions of the work done.

Keywords: secrecy, security, administrative liability, criminal liability, the legislation of Ukraine.

УДК 347.775

СУТНІСТЬ ПРАВА НА КОМЕРЦІЙНУ ТАЄМНИЦЮ**Пашун С.О.**

Дніпровський районний суд міста Києва

В статті розкрито сутність права на комерційну таємницю. Проаналізовано законодавчі визначення комерційної таємниці. Розглянуто майнові права на комерційну таємницю. Визначено суб'єкт і об'єкт права на комерційну таємницю. Охарактеризовано право на використання комерційної таємниці.

Ключові слова: комерційна таємниця, майнові права, право інтелектуальної власності, суб'єкти права, використання комерційної таємниці.

Постановка проблеми. Комерційна таємниця є одним з найбільш універсальних об'єктів інтелектуальної власності. Під поняття комерційної таємниці можуть підпадати найрізноманітніші відомості та знання як технічного характеру, так й організаційного чи фінансового. Наприклад, комерційною таємницею може бути винахід, на який роботодавець, навмисне зберігає його у таємниці, прийняв рішення не подавати заявку. Це може бути й елемент винаходу, свідомо не включений у опис при подачі заявки.

З'явившись у кінці XIX століття, найбільшого розвитку інститут комерційної таємниці отримав в другій половині XX століття, це обумовлено збільшенням ролі та цінності інформації у сучасному світі.

Інформація становить комерційну таємницю в разі, якщо вона має дійсну або потенційну комерційну цінність у силу невідомості її третім особам, до неї немає вільного доступу на законній підставі, та власник інформації вживає заходів до охорони її конфіденційності.

Відмінністю комерційної таємниці від інших об'єктів інтелектуальної власності є необмеженість

строку її охорони. Право на комерційну таємницю діє до тих пір, поки відомості, які її містять, знаходяться у таємниці, тобто зберігається фактична монополія володаря на інформацію.

В монографічній літературі відсутні роботи, присвячені проблемам комплексного аналізу прав на комерційну таємницю і цивільно-правових методів їх захисту, відшкодування збитків від порушення прав на комерційну таємницю. В роботах вчених-правознавців розглядалися різні аспекти названих проблем, пов'язані з розвитком правового інституту комерційної таємниці. Так, вийшла у дореволюційний період монографія В. Розенберга «Промислова таємниця» багато у чому не втратила своєї актуальності до теперішнього часу. Проблеми, пов'язані з комерційною таємницею, порушувалися таку праця іншого видатного вченого Р. Ф. Шершеневича.

Мета статті – дослідити сутність права на комерційну таємницю.

Виклад основного матеріалу. Сутність поняття «комерційна таємниця» міститься у декількох наступних положеннях: